

No hi haurà pau en el món sense autoritats mundials

Dij, 27/11/2014 per La puntada

[La puntada](#)

Eduard Ibáñez és advocat i director de Justícia i Pau

Aquest estiu hem contemplat múltiples i tràgics conflictes violents on es dessagna la humanitat: Gaza, Ucraïna, Síria, Iraq, Sudan del Sud... i sabem d'altres que ara mateix queden fora dels focus mediàtics (Sàhara, Líbia, Somàlia, Afganistan...). La guerra i la violència entre Estats i grups polítics, ètnics o religiosos, els assassinats, les persecucions, el militarisme, el terrorisme, el recurs als exèrcits i les bombes.... semblen una constant històrica inevitable, malgrat tots els avenços

econòmics, socials, jurídics i sobretot tecnològics. ¿Ens haurem de resignar? ¿És la pau una utopia impossible?

Però no, no a tot arreu ni sempre la violència imposa categòricament la seva llei per a resoldre els conflictes i les enemistats. Allà on existeixen autoritats polítiques democràtiques, independents i estables, reconegudes per tots i sotmeses a limitacions i lleis raonables, i on les persones i els grups tenen canals per participar en la vida política, allà la violència no sol tenir la primera ni l'última paraula, allà el conflicte té vies per ser resolt de forma més raonable i humana... ¿Què ens diu això?

Al segle XVI, el gran pensador anglès John Hobbes denominava "estat de naturalesa" a aquella situació originària dels éssers humans en què tots lluiten contra tots i on l'home és un "llop per a l'home". Per a Hobbes, aquest estat de coses només pot superar-se quan els homes, sota la por de ser morts o de perdre-ho tot, confereixen el poder a un tercer independent que ostenta tot el poder, que és l'únic que pot emprar la violència, que té l'última paraula i la imposa, garantint així la pau i l'ordre social.

Hem de reconèixer que, malgrat la visió pessimista de l'ésser humà que tenia Hobbes, el món es troba avui submergit en un "estat de naturalesa". Múltiples poders fàctics lluiten entre ells egoïstament en favor de les seves necessitats, propietats i interessos, en diferents aliances sovint inestables, on els més forts s'imposen als febles. En certa mesura, això sempre ha estat així. Entre regnes, imperis i civilitzacions, la guerra o la llei del més fort han estat sempre finalment la darrera forma de solució dels conflictes. Ara bé, el gran fenomen de la globalització, que ha intensificat com mai la interrelació i la interdependència de la humanitat sencera, ens ha abocat a la urgent necessitat d'un govern mundial dels grans problemes comuns i d'una autoritat política independent, per sobre de tots, que sigui la instància inapel·lable per resoldre els conflictes que duen a la violència.

Necessitem una autoritat mundial que, com reclama insistentment fa molt de temps la doctrina social de l'Església, actuï veritablement al servei de la humanitat. Naturalment, i això és fonamental, ha de ser una autoritat constituïda per comú acord, sobre la base de la representativitat i la divisió de poders, regida pel dret i fonamentada sobre la raó moral. No estem parlant, doncs, ni d'un Estat mundial ni d'una dictadura global. Estem parlant d'una autoritat democràtica, limitada, participada i descentralitzada, formada per diversos organismes coordinats que prenen decisions orientades al bé comú universal i les imposen de manera vinculant a tots, superant una concepció nacionalista i aïllacionista de la sobirania. Estem parlant d'organismes que, preservant la necessària i imprescindible autonomia de governs locals, nacionals, estatals i regionals (principi de subsidiarietat), disposin de poders suficients per governar en aquelles qüestions que només poden ser garantides a escala mundial: els drets humans, el govern de l'economia i les finances, el desenvolupament, la salut pública, les migracions, la protecció del medi ambient i, naturalment, el desarmament, la pau i la seguretat.

De fet, existeixen ja organismes (com el Tribunal Penal Internacional) o de caràcter regional (Unió Europea) que ostenten alguns poders superiors als seus Estats membres. En general, però, els actuals organismes internacionals, per bé que desenvolupen un tasca immensa i necessària, resten impotents al desordre,

perquè no disposen de cap poder polític ni jurídic vinculant.

Per això, és ja desesperadament urgent que els governs acceptin la necessitat d'iniciar un procés multilateral, sobre la base de la reforma de les Nacions Unides i d'altres organismes internacionals, de cessió de poders a autoritats supranacionals. En un primer terme, no es tracta segurament d'inventar res de radicalment nou, sinó de cedir poders a organismes existents: l'Assemblea de les Nacions Unides (reformant-ne el sistema de vot per fer-la més democràtica segons població representada), el Consell Econòmic i Social, el Consell de Drets Humans, el Consell de Seguretat (alliberant-lo del dret de veto que el paralitza) o el Secretari General; dotar de jurisdicció vinculant al Tribunal Internacional de Justícia (avui optatiu); ampliar els poders dels Tribunal Penal Internacional; crear un tribunal internacional vinculant de drets humans, etcètera.

Certament, cal no ser ingenus. Som realment molt lluny d'això. Els Estats (sobretot els grans) es resisteixen i es resistiran a cedir poders a organismes que no controlen, fins que no es convencin que mantenir la situació actual serà a la llarga pitjor per als seus interessos i poblacions. Avançar en aquesta direcció serà un procés molt llarg i molt difícil. Però és una necessitat absolutament inevitable. No hi ha cap altra opció per al futur de la humanitat.